

Хитойнинг Нинся мухтор ўлкасида 2,2 миллион мусулмон яшайди. Хитой улар талабини қондириш ва жаҳон ҳалол маҳсулотлар бозорида ўз улушини оширишга кизикмокда. Айнан шу ҳудуднинг танланишига ҳукумат қарорига таъсир қилган муҳим омиллар, минтақадаги бир қатор афзалликлар ва мусулмон аҳолининг кўплиги сабаб бўлган. 2010 йилги иқтисодий кўрсаткичлар ўтган йилдагидан 14 фоиз кўпайгани сабабли маҳаллий ҳокимият ва марказий ҳукумат мусулмонларнинг ишлаб чиқаришини кўллаб-қувватлай бошлади. Уларнинг мақсади келажакда ҳалол маҳсулотларнинг йирик етказиб берувчисига айланишдир. Ўтган йили Нинся 10 миллион доллар атрофида ёрликка (сертификатга) эга ҳалол маҳсулотларни четга сотган эди. Бу ҳукумат фикрига кўра, жуда оздир.

Бу соҳадаги бозор ҳали етарли ривожланмагани учун “Yishun Yuan Agriculture and Trade Company”га ўхшаш компанияларнинг ривожланиш истикболи юксак. “Yishun Group” компанияси 2010 йили 200 миллион юанлик сармоя билан ўз фаолиятини бошлаган эди. “Бизнинг айланма пулимиз 200 миллион юан бўлса-да, аммо бу билан чекланмаймиз”, “Икки йил ичида яна тахминан 700 миллион юан сармоя киритмокчимиз”, дейди компания раҳбарияти.

Ҳалол маҳсулотлар бозорида эллик фоиз акциялари билан “Yishun Yuan Agriculture and Trade Company” компанияси минтақада пешқадамга айланди. Жами мазкур лойиҳада икки юз қирк одам банд. Гўшти қайта ишлаш комбинати Хуанхэ дарёси билан Хэланшан тоғи оралигида жойлашган “Desheng Industrial Park” саноат зонасида 14,6 гектар ерни эгаллаган бўлиб, бу ҳудудда қорамол ва қўйларни кўпайтириш учун ҳам имкониятлар бор.

Ички Монголия мухтор округида “Yishun Group”нинг жун ва гўшти қайта ишлаш ва тўқимачилик фабрикаларидан иборат бир нечта шўъбалари бор. “Yishun Yuan Agriculture and Trade Company”нинг муваффақияти шу ҳолдинг туфайлидир.

Компания ҳалол маҳсулотларнинг ёрлик олиши Хитой Ислом уюшмаси назорати остида амалга оширилмокда. Компания бир имомни тўлиқ иш қунига ҳақ тўлаш шарти билан ишга ёллаган. “Шариат бўйича мол ёки қўйнинг қушхонага юборилишидан олдин доим дуо ўқиб туришим керак”, дейди имом Яъқуб Ма.

Компания Халқаро ҳалол маҳсулотларнинг сертификатлашини кўллаб-қувватлаши учун Нинсядаги халқаро савдо марказининг (Ningxia International Trade Centre) қоидаларга ҳам амал қилиши керак.

“Бизнинг стандартлар HACCP (Food Safety Management System Certification) ва ISO9001 ларга (Quality Management System Certification) мувофиқдир”, деб таъкидлайди компания вакили Янки.

Имомнинг айтишича, озик-овқат маҳсулотларининг нархлари ошмокда, бунга сабаб, уларни тайёрлашда сарф-харажатларнинг ортиб бораётганидир. “Мақкажўхорининг нархи ўтган йилгидан 20 фоизга ошган, хашакнинг нархи эса 25 фоизга ошиб кетди”, деди Яқуб Ма.

Шунга қарамай, нарх сиёсати бошқа мамлакатлар билан қиёс қилинганида анча рақобатбардошдир.

60 фоиз маҳсулот Индонезия ва Малайзия каби мамлакатларга экспорт қилинмокда.

“Мен Туркия бозорига ҳам қириш имкониятини излаяпман”, деди Янки.

Нинся минтақаси ҳалол озик-овқат маҳсулоти саноатини кўллаб-қувватлаш мақсадида

Ўзининг шахсий ҳуқуқий-норматив базасини ишлаб чиқди.

Амалдорлар вилоят салоҳиятини ошириш учун кўлдан келган ёрдамни беришмоқда.

Сўнгги беш йилдан бери ҳалол саноатга кўмак маъносида Нинсяда ҳалол маҳсулотлар фестивали ўтказилиб келинмоқда.

Икки мингдан ошди катта ва кичик корхоналар озик-овқатларга оид ҳалол маҳсулотлар бозорига жалб қилинган. Шу вақт ичида Ҳалол-бизнесда иштирок этаётган компаниялар тарафидан уч юзга яқин патент олинган.

Нинся мухтор ўлкаси ҳуқумати ўз компанияларининг халқаро шериклари билан алоқаларини яхшилаш ниятида Дубайда ҳисоб марказини ҳам ташкил қилиб қўйган. 2010 йил ичида компания 354,3 тонна ҳалол гўшт экспорт қилган.

Янқининг айтишича, ҳозир улар мусулмон мамлакатлари элчихоналари билан мунозаралар олиб бормоқда ва улар ҳар қандай талабларни қондиришга тайёр.

“Пекиндаги мусулмон мамлакатларининг элчихоналари бизнинг таклифларимизни яхши қаршилашди ва айни чоғда улар технология ва имкониятларимизни ўрганишмоқда”, деди у.

Интернет материаллари асосида Абу Муслим тайёрлади